

2. Димова І. Імерсивний підхід в системі університетської освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук* : міжвуз. зб. наук. праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич : Вид. дім «Гельветика», 2022. Вип. 48. Т. 1. С. 289-293. URL : <https://doi.org/10.24919/2308-4863/48-1-45>
3. Імерсивні технології в освіті : збірник матеріалів І Наук.-практ. конф. з міжнар. участю. Київ : ІТЗН НАПН України, 2021. 169 с.
4. Пінчук О. Імерсивні технології в навчанні: проблема чи перспектива? /Ін-т інформ. технологій і засобів навчання НАПН України. URL: <https://googl.su/G9wRx>
5. Kushnir, A., Zabolotska, I., Mironets, L., Lisova, A., Cherednichenko, N., & Bida, O. Information and communication technologies in professional training of future specialists. *Revista Conrado*. 2024. 20(100), 377–387. URL: <https://conrado.ucf.edu.cu/index.php/conrado/article/view/3972>

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРОЄКТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НУШ

Дзєрин Мар'яна, здобувачка I (бакалаврського) рівня вищої освіти

Науковий керівник: Кушнір А. О., кандидатка педагогічних наук

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського

У контексті реформування сучасної освіти в Україні особливого значення набуває впровадження компетентнісного підходу до навчання, що є основою Нової української школи (НУШ). Одним із ефективних інструментів реалізації цього підходу є використання проєктних технологій в освітньому процесі, зокрема в початковій школі. Проєктна діяльність відкриває широкі можливості для розвитку ключових компетентностей молодших школярів, формування критичного мислення, творчості, самостійності та здатності працювати в команді.

Метод проєктів як педагогічну технологію, що поєднує дослідницькі, проблемні й творчо орієнтовані методи, досліджували такі науковці, як О. Пометун, Л. Пирожено, О. Рибіна, С. Сисоєва та інші. Особливості впровадження цього методу в освітній процес сучасної школи розглядали Л. Ващенко, Ю. Громик, Л. Даниленко, Т. Новікова, Б. Пальчевський та ін., а в контексті початкової школи – В. Білик, Л. Бодько, Н. Котелянець, О. Онопрієнко, З. Рябова, Є. Шипілова та інші.

Попри значну кількість наукових досліджень у сфері психолого-педагогічної науки, питання ефективного впровадження методу проєктів у початковій школі залишається недостатньо вивченим. Наявний педагогічний досвід у цій галузі потребує подальшого аналізу й узагальнення для розв'язання актуальних завдань, які постають у межах реалізації концепції Нової української школи.

Проєктна технологія – це форма організації освітнього процесу, яка передбачає виконання учнями певного завдання (проєкту), що вимагає самостійного дослідження, аналізу інформації, прийняття рішень та презентації результатів. Ця діяльність інтегрує знання з різних галузей, а також формує навички 21-го століття: співпрацю, відповідальність, лідерство та цифрову грамотність. У початковій школі вона особливо цінна, оскільки дозволяє враховувати вікові особливості дітей, їхню допитливість, потребу в активній діяльності та інтерес до дослідження навколишнього світу [1, 27].

Однією з ключових особливостей використання проєктних технологій у початкових класах є інтегративний підхід. Темі проєктів зазвичай охоплюють кілька навчальних предметів: «Я досліджую світ», «Математика», «Українська мова», «Образотворче мистецтво» тощо. Це дозволяє учням бачити зв'язки між різними сферами знань, формувати цілісне уявлення про явища та процеси, що їх оточують. Наприклад, під час реалізації проєкту «Світ професій» учні можуть дізнатися про різні професії, зібрати інформацію шляхом інтерв'ювання дорослих, описати її у вигляді короткого тексту, створити мініплакат або презентацію, а також підготувати виступ перед класом.

Ще однією важливою особливістю проєктної діяльності у початковій школі є її дидактичне забезпечення. Вчителю необхідно ретельно планувати кожен етап роботи над проєктом: визначати мету, очікувані результати, засоби і методи дослідження, критерії оцінювання, форми презентації. На першому етапі, як правило, відбувається актуалізація знань, мотивація до діяльності та формулювання проблемного питання. Далі учні (індивідуально або в групах) досліджують тему, збирають інформацію, аналізують її, роблять висновки. Завершальним етапом є представлення проєкту та його оцінювання [4, 39].

Важливу роль у проєктній діяльності відіграє співпраця між учнями. У початковій школі, де діти лише вчаться взаємодіяти одне з одним, учитель має створити умови для ефективної командної роботи: сформувати групи, розподілити обов'язки, забезпечити взаємопідтримку. Проєктна робота сприяє соціалізації учнів, формує навички спілкування, вміння домовлятися, ділити відповідальність, слухати й поважати думку інших. Такі навички є життєво необхідними для гармонійного розвитку особистості.

Використання проєктної технології також сприяє розвитку самостійності та ініціативності в учнів. Діти не просто виконують завдання, а самі шукають шляхи до його розв'язання, учаться ставити запитання, формулювати гіпотези, обґрунтовувати власну точку зору. У такому підході учень виступає не як пасивний об'єкт навчання, а як активний суб'єкт пізнання, дослідник і творець. Це відповідає основним принципам НУШ, яка ставить за мету формування всебічно розвиненої особистості, здатної до самонавчання та самореалізації.

Крім того, проєктна технологія дозволяє забезпечити індивідуалізацію навчання. Учитель має змогу враховувати особливості кожного учня: його інтереси, рівень підготовки, пізнавальні потреби. Завдяки цьому діти отримують позитивний досвід навчання, що зміцнює їхню мотивацію та віру у власні сили. Наприклад, у проєкті «Моя улюблена тварина» одна дитина може зробити малюнок і розповідь, інша – створити презентацію на планшеті, ще інша – підготувати мінідослідження. Головне – щоб завдання було посильним, але водночас стимулювало розвиток [2,78].

Окрему увагу варто приділити питанню оцінювання результатів проєктної діяльності. Традиційне оцінювання не завжди є ефективним у цьому випадку, адже проєкт – це не лише продукт, але й процес. У НУШ велике значення має формувальне оцінювання: оцінюється не лише кінцевий результат, але й зусилля учня, його участь у роботі команди, вміння рефлексувати, пропонувати ідеї, долати труднощі. Часто використовуються такі методи, як самооцінка, взаємооцінка, «портфоліо», спостереження. Учитель допомагає учням усвідомити, чого вони навчилися, що вдалося, а що ще потребує вдосконалення.

Проектна діяльність у початкових класах також активно поєднується з цифровими технологіями. Сучасні діти є цифровими уродженцями, і важливо використовувати цей потенціал для навчання. Учні можуть створювати слайд-презентації, користуватися онлайн-ресурсами, знімати відео, шукати інформацію в Інтернеті під керівництвом учителя. Таким чином, проєктна діяльність стає ще цікавішою і ближчою до реального життя. Наприклад, у проєкті «Подорож Україною» діти можуть «відвідати» різні регіони за допомогою Google Maps, зібрати інформацію про визначні місця, традиції, символіку [5, 54].

Не менш важливою є участь батьків у проєктній діяльності. У НУШ батьки є партнерами в освітньому процесі, і залучення їх до спільної роботи над проєктами сприяє зміцненню зв'язку між школою і родиною, виховує в дітей почуття відповідальності, розширює можливості для дослідження. Наприклад, у межах проєкту «Моя родовідна книга» дитина може разом із батьками зібрати фотографії, записати спогади родичів, створити сімейне дерево. Така діяльність є не лише навчальною, а й виховною, адже сприяє формуванню національної ідентичності, поваги до сімейних цінностей [1, 17].

Отже, слід наголосити, що проєктна технологія в початковій школі – це не просто метод навчання, а філософія, яка відповідає ідеології Нової української школи. Вона спрямована на всебічний розвиток особистості, формування навичок, потрібних у XXI столітті, виховання активного, відповідального

громадянина. Для успішного впровадження проєктної діяльності вчителю необхідно постійно вдосконалювати свої професійні вміння, шукати нові ідеї, бути відкритим до змін. Лише за такої умови проєктна технологія стане дійсно дієвим засобом модернізації початкової освіти в Україні.

Список використаних джерел:

1. Бібік Н. М. Нова українська школа: особливості організації освітнього процесу в початковій школі. Київ: Літера ЛТД, 2020. 192 с.
2. Данилюк І. В. Інноваційні технології навчання в початковій школі: методичні аспекти. Харків: Основа, 2021. 128 с.
3. Савченко О. Я. Проєктна діяльність учнів початкової школи в контексті Концепції НУШ. *Початкова школа*. 2019. № 3. С. 5–9.
4. Купчак С. Б. Формування готовності майбутніх учителів початкової школи до застосування проєктної технології у професійній діяльності. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Рівне: РДГУ. 2023. 247 с.
5. Шиян Р. Б. Компетентнісний підхід у початковій освіті: методика реалізації в умовах НУШ. Львів: Світ, 2018. 144 с.

ІНТЕГРОВАНИЙ ЗМІСТ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНОЇ ГАЛУЗІ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Дмитришена Тетяна, здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»

Науковий керівник: Лазаренко Н.І., докторка педагогічних наук, професорка

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського

У сучасній початковій освіті значна увага приділяється розвитку стійкого пізнавального інтересу молодших школярів до навчання. Одним із ефективних шляхів досягнення цієї мети є інтеграція змісту мовно-літературної освітньої галузі, яка дає змогу гармонійно поєднувати мовну, літературну й комунікативну складові у освітньому процесі. Інтегрований підхід дозволяє представити